

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

Er referens

Ert datum
2013-05-15

Er beteckning
Fö2013/741/RS

Vår referens
Kjell Kastman 054-14 65 32

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande över betänkandet Regeringsbeslut av ett statsråd – SRÄ (SOU 2013:18)

Rekryteringsmyndigheten delar utredningens uppfattning att beslut i ett regeringsärende ska få fattas som SRÄ (särskilt regeringsärende) bara om ärendet är brådskande och beslutsformen inte är olämplig med hänsyn till vad ärendet avser eller av andra skäl. Rekryteringsmyndigheten tillstyrker därför utredningens förslag att detta ska framgå av lagtexten.

När det gäller frågan vilka regeringsärenden som ska få beslutas som SRÄ anser Rekryteringsmyndigheten att det kan ifrågasättas om det är lämpligt och om det finns behov av att kunna fatta beslut som SRÄ i fråga om Försvarsmaktens krigsorganisering och mobilisering samt totalförsvarspliktigas inkallelse och tjänstgöring i Försvarsmakten.

Utredningen är själv inne på att beslut i dessa ärenden har stor påverkan på både samhället och enskilda, vilket innebär att en hantering som SRÄ kan vara olämplig. Utredningen menar dock att det inte kan uteslutas att det i undantagsfall kan uppstå behov att fatta beslut i dessa ärenden som SRÄ. Det kan enligt utredningen handla om mindre ändringar eller justeringar av beslut som regeringen fattat som kollektiv.

Inför den nuvarande regeringsformen diskuterades regeringens beslutsformer (SOU 1972:15, prop. 1973:90, bet. KU 1973:26 och KU 1974:8). För ett kollektivt beslut talade vikten av samarbete över departementsgränserna, möjligheterna att utkräva politiskt ansvar och behovet av regeringens sammanhållning (SOU 1972:15 s. 79 f., 148 f.). I grundlagspropositionen (prop. 1973:90 s. 183 f.) framhölls att enligt ett parlamentariskt synsätt bör alla regeringsärenden färgas av eller åtminstone vara förenliga med värderingar som är gemensamma för hela regeringen.

Rekryteringsmyndigheten anser att de aktuella ärendena är av sådan karaktär att huvudregeln i 7 kap. 3 § regeringsformen ska gälla, dvs. att beslut ska fattas vid regeringssammanträde. Detta gäller även eventuella följdärenden. Det kan starkt ifrågasättas varför ett enskilt statsråd ska kunna besluta i dessa ärenden. Ett beslut i ett följdärende kan vara minst lika viktigt som det grundläggande beslutet.

Det finns även en risk att ett nytt beslut resulterar i att det grundläggande beslutet får en ny innebörd, även om avsikten bara är att göra en smärre justering,

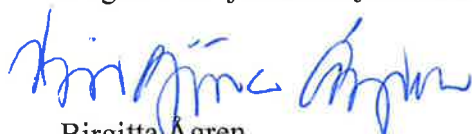
Ett annat problem i sammanhanget är att det kan vara svårt att avgöra om ett ärende ska hanteras vid regeringssammanträde eller som SRÄ. I efterhand kan det visa sig att det var fel att hantera ärendet som SRÄ.

Rekryteringsmyndigheten utgår vidare ifrån att regeringssammanträden kommer att hållas oftare än vanligt om regeringen har beslutat om Försvarsmaktens krigsorganisering och mobilisering vid höjd beredskap. Det förefaller därför mindre sannolikt att det skulle vara bråttom att ta hand om eventuella följdärenden. Om det ändå skulle vara så, borde det vara relativt enkelt att med dagens tekniska möjligheter kalla till och genomföra ett extra regeringssammanträde.

Rekryteringsmyndigheten avstyrker därför utredningens förslag att beslut om Försvarsmaktens krigsorganisering och mobilisering samt totalförsvarspiktigas inkallelse och tjänstgöring i Försvarsmakten ska kunna fattas som SRÄ (3 § 1 och 2 punkterna). De övriga regeringsärenden som utredningen tar upp i förslaget till författningsreglering (3 § punkterna 3-6) kan enligt Rekryteringsmyndighetens uppfattning mycket väl hanteras som SRÄ. Förslaget tillstyrks därför i denna del.

Beredning och beslut

Generaldirektören Birgitta Ågren har beslutat i detta ärende efter föredragning av chefsjuristen Kjell Kastman.

Birgitta Ågren

Kjell Kastman

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

Er referens

Ert datum
2013-05-15

Er beteckning
Fö2013/741/RS

Vår referens
Kjell Kastman 054-14 65 32

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande över betänkandet Regeringsbeslut av ett statsråd – SRÄ (SOU 2013:18)

Rekryteringsmyndigheten delar utredningens uppfattning att beslut i ett regeringsärende ska få fattas som SRÄ (särskilt regeringsärende) bara om ärendet är brådskande och beslutsformen inte är olämplig med hänsyn till vad ärendet avser eller av andra skäl. Rekryteringsmyndigheten tillstyrker därför utredningens förslag att detta ska framgå av lagtexten.

När det gäller frågan vilka regeringsärenden som ska få beslutas som SRÄ anser Rekryteringsmyndigheten att det kan ifrågasättas om det är lämpligt och om det finns behov av att kunna fatta beslut som SRÄ i fråga om Försvarsmaktens krigsorganisering och mobilisering samt totalförsvarspliktigas inkallelse och tjänstgöring i Försvarsmakten.

Utredningen är själv inne på att beslut i dessa ärenden har stor påverkan på både samhället och enskilda, vilket innebär att en hantering som SRÄ kan vara olämplig. Utredningen menar dock att det inte kan uteslutas att det i undantagsfall kan uppstå behov att fatta beslut i dessa ärenden som SRÄ. Det kan enligt utredningen handla om mindre ändringar eller justeringar av beslut som regeringen fattat som kollektivt.

Inför den nuvarande regeringsformen diskuterades regeringens beslutsformer (SOU 1972:15, prop. 1973:90, bet. KU 1973:26 och KU 1974:8). För ett kollektivt beslut talade vikten av samarbete över departementsgränserna, möjligheterna att utkräva politiskt ansvar och behovet av regeringens sammanhållning (SOU 1972:15 s. 79 f., 148 f.). I grundlagspropositionen (prop. 1973:90 s. 183 f.) framhölls att enligt ett parlamentariskt synsätt bör alla regeringsärenden färgas av eller åtminstone vara förenliga med värderingar som är gemensamma för hela regeringen.

Rekryteringsmyndigheten anser att de aktuella ärendena är av sådan karaktär att huvudregeln i 7 kap. 3 § regeringsformen ska gälla, dvs. att beslut ska fattas vid regeringsammansammanträde. Detta gäller även eventuella följdärenden. Det kan starkt ifrågasättas varför ett enskilt statsråd ska kunna besluta i dessa ärenden. Ett beslut i ett följdärende kan vara minst lika viktigt som det grundläggande beslutet.

Det finns även en risk att ett nytt beslut resulterar i att det grundläggande beslutet får en ny innebörd, även om avsikten bara är att göra en smärre justering,

Ett annat problem i sammanhanget är att det kan vara svårt att avgöra om ett ärende ska hanteras vid regeringssammanträde eller som SRÄ. I efterhand kan det visa sig att det var fel att hantera ärendet som SRÄ.

Rekryteringsmyndigheten utgår vidare ifrån att regeringssammanträden kommer att hållas oftare än vanligt om regeringen har beslutat om Försvarsmaktens krigsorganisering och mobilisering vid höjd beredskap. Det förefaller därför mindre sannolikt att det skulle vara bråttom att ta hand om eventuella följdärenden. Om det ändå skulle vara så, borde det vara relativt enkelt att med dagens tekniska möjligheter kalla till och genomföra ett extra regeringssammanträde.

Rekryteringsmyndigheten avstyrker därför utredningens förslag att beslut om Försvarsmaktens krigsorganisering och mobilisering samt totalförsvarspliktingas inkallelse och tjänstgöring i Försvarsmakten ska kunna fattas som SRÄ (3 § 1 och 2 punkterna). De övriga regeringsärenden som utredningen tar upp i förslaget till författningsreglering (3 § punkterna 3-6) kan enligt Rekryteringsmyndighetens uppfattning mycket väl hanteras som SRÄ. Förslaget tillstyrks därför i denna del.

Beredning och beslut

Generaldirektören Birgitta Ågren har beslutat i detta ärende efter föredragning av chefsjuristen Kjell Kastman.

Birgitta Ågren

Kjell Kastman